

Prof. dr hab. Krzysztof Przybyłowicz
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka
Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego
w Poznaniu
ul. Święty Marcin 87

Poznań, dnia 25 stycznia 2019 r.

RECENZJA
w postępowaniu habilitacyjnym
dra Łukasza Żyty

Zlecniodawca opinii:

Akademia Muzyczna w Krakowie, pismo Pana Dziekana Wydziału Instrumentalnego z dn. 6 grudnia 2018 r. Zlecenie podjęte w związku z decyzją Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 7 listopada 2018 r. nr BCK-VII-L-7950/18 o powołaniu mnie w skład komisji habilitacyjnej w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego **dra Łukasza Żyty** w dziedzinie **sztuk muzycznych**, w dyscyplinie **instrumentalistyka**. Postępowanie habilitacyjne zostało wszczęte dnia 18 lipca 2018 r. na wniosek Kandydata z dnia 26 czerwca 2018 r. Do pisma informującego mnie o powołaniu w skład komisji habilitacyjnej w charakterze recenzenta został dołączony komplet dokumentów.

PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE HABILITANTA

Głównym nurtem działalności artystycznej Pana dr. Łukasza Żyty jest muzyka jazzowa. W 1998 roku uzyskał tytuł magistra sztuki w zakresie gry na perkusji na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. W roku 2012 uzyskał stopień doktora sztuk muzycznych w Akademii Muzycznej w Krakowie.

Zaraz po ukończeniu studiów muzycznych podjął pracę w Akademii Muzycznej w Katowicach, na macierzystym Wydziale. W latach 2003 do 2005 był wykładowcą perkusji w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej. Od roku 2007 jest wykładowcą perkusji jazzowej w Katedrze Muzyki Współczesnej, Jazzu i Perkusji w Akademii Muzycznej w Krakowie.

Prowadząc aktywną działalność koncertową brał udział w przedsięwzięciach artystycznych z bardzo dużą i różnorodną grupą wykonawców. Pracuje głównie w małych składach instrumentalnych duet, trio, kwartet. W jego dorobku artystycznym znajduje się wiele projektów związanych z wokalistyką, co należy uznać za szczególny rodzaj akompaniamentu w porównaniu ze składem instrumentalnym.

Istotnym wskazaniem dla oceny twórczości Habilitanta są nazwiska innych artystów, z którymi koncertował i nagrywał płyty: Janusz Muniak, Jan Ptaszyn Wróblewski, Tomasz Szukalski, Zbigniew Namysłowski, Andrzej Olejniczak, Adam Pierończyk, Piotr Baron, Henryk Miśkiewicz, Piotr Wojtasik, Robert Majewski, Jerzy Małek, Grzegorz Nagórski, Jarosław Śmietana, Szymon Mika, Andrzej Cudzych, Jacek Niedziela-Meira, Michał Barański, Sławomir Kurkiewicz, Adam Kowalewski, Kuba Stankiewicz, Joachim Mencil, Michał Tokaj, Piotr Wyleżoł, Artur Dutkiewicz, Wojciech Groborz, Aga Zaryan, Grażyna Auguścik, Urszula Dudziak, Iza Zając, Ewa Bem, Bennie Maupin, David Doruzka, Jaromir Honzak, Lee Konitz, Greg Osby, Gary Thomas, Chris Cheek, Dan Tepfer, David Murray, David Friedman, Wadada Leo Smith, Bobby Watson, Brad Terry, Stephen Riley, Dayna Stephens, Ingrid Jensen, Timucin Sahin, Steve Logan to tylko część pokaźnej listy muzyków i wokalistów, którzy zapraszając Łukasza Żytę do współpracy docenili jego znakomity poziom artystyczny, wykonawczy, a przede wszystkim twórczy. Z wieloma z nich współtworzył płyty, uhonorowane nagrodami artystycznymi.

Ważną częścią dorobku artystycznego, szczególnie w młodym wieku są nagrody na konkursach. Wśród nich najważniejsze są te zdobyte indywidualnie: I nagroda na festiwalu „Jazz Juniors” w Krakowie (1995), I nagroda na Festiwalu Standardów Jazzowych w Siedlcach (1996), I nagroda Konkursu Perkusistów Jazzowych w Grodzisku Mazowieckim (1998), wyróżnienie na Festiwalu Jazz nad Odrą we Wrocławiu (1998) i zespołowo - nagroda dla najbardziej obiecującej grupy na Jazz Internatinal Contest w Hoelaart w Belgii (1996) z zespołem Michała Tokaja - Joint Venture, „Klucz do kariery” Festiwalu Pomorska Jesień Jazzowa z zespołem Parnas Sextet (1998).

OCENA AUTOREFERATU

Autoreferat Habilitanta podzielony jest na trzy zasadnicze części:

- dane podstawowe dotyczące edukacji,
- opis działalności artystycznej, oraz
- przedstawienie działalności pedagogicznej.

W autoreferacie zabrakło mi wyczerpującego opisu szczególnego osiągnięcia, będącego jednym z głównych elementów postępowania habilitacyjnego. Więcej miejsca zajmuje przedstawienie współtwórcy albumu pana Kuby Więcka niż osobiste refleksje Habilitanta na temat nagranych dzieł. Pozostaje na szczęście nagranie, które w znakomity sposób ukazuje jego indywidualność i kunszt wykonawczy.

Działalność artystyczna:

Kilka stron opisu działalności artystycznej ukazuje krok po kroku drogę rozwoju perkusisty uzupełnioną osobistymi refleksjami o jego mistrzów, współtwórców, dziełach fonograficznych, ważnych koncertach i festiwalach muzycznych. Przedstawiony dorobek artystyczny po przeprowadzeniu przewodu doktorskiego obejmuje ogromną ilość koncertów, ale nie o ilość tu chodzi. Znając rozległą i wielostronną twórczość wymienionych artystów należy zwrócić uwagę na umiejętność pracy Habilitanta w warunkach ściśle podporządkowanych różnorodnym ideom artystycznym. Cecha ta wymaga twórczej wnikliwości i otwartości na kreacje współtwórców, inwencji i dyscypliny wykonawczej oraz znakomitego aparatu wykonawczego powiązanego ze sprawnością techniczną. Pan Łukasz Żyta współpracował z wybitnymi, światowej sławy artystami m.in. z Polski, Stanów Zjednoczonych, Czech, Francji, Kanady i Turcji. Współpracował ze znakomitymi rówieśnikami, z którymi – można powiedzieć wzrastał i budował swoją karierę, a także z młodymi, wchodzącymi dopiero na ścieżkę artystyczną instrumentalistami i wokalistami.

Z opisu dokonań fonograficznych (46 płyt) wyłonić należy te, które znalazły uznanie szerokiej rzeszy specjalistów skupionych wokół tzw. Nagród muzycznych – Fryderyki oraz Andel:

Jaromir Honzak - „Present Past” – nagroda Andel (2003)

Mikołaj Tokaj Trio - „Bird Alone – nagroda Fryderyk (2004)

Jaromir Honzak - „A Question to All Your Answer” – nagroda Andel (2006)

Aga Zaryan - „Umiera Piękno” – nagroda Fryderyk (2008)

David Doruzka - „Silently Dawning” – nagroda Andel (2009)

Grzegorz Nagórski - „Dedication” – nagroda Fryderyk (2009)

Jaromir Honzak - „Little Things” – nagroda Andel (2009)

Adam Pierończyk - „Komeda – Innocent Sorcerer” – nagroda Fryderyk (2011)

Agnieszka Wilczyńska - „Tutaj Mieszkam” – nagroda Fryderyk (2016)

Kuba Więcek - „Another Raindrop” – nagroda Fryderyk (2018)

Również 9 albumów wydanych już po uzyskaniu stopnia doktora to osiągnięcie znaczące, świadczące o dużej aktywności artystycznej Habilitanta. Miałem okazję słyszeć większość wskazanych albumów i przyznaję, że jestem po wrażeniu ich różnorodności stylistycznej, ale przede wszystkim wartości artystycznej.

Działalność koncertowa nabiera szczególnego znaczenia gdy jest częścią dużych wydarzeń, festiwali, itp. Łukasz Żyta może poszczycić się udziałem w wielu krajowych festiwalach (m.in. Jazz Jamboree, Jazz nad Odrą, Festiwal Pianistów Jazzowych...) jak i poza granicami kraju, często w odległych miejscach na świecie: „Ankara Jazz Festival”, „Berlin Jazz Festival”, „Brno Jazz Festival”, „Cheltenham Jazz Festival”, „Dusseldorf Jazz Rally”, „Edinburgh Jazz & Blues Festival”, „Get Closer Festival” (Budapeszt), „Getxo Jazz Festival” (Hiszpania), „Izmir European Jazz Festival”, „Jazzahead” (Brema), „Jazz Bez” (Lwów), „Nine Gates Jazz Festival” (Pekin), „Roma Jazz Festival”, „St. Moritz Jazz Festival”, „Tokyo Jazz Festival”, „Trutnov Jazz Festival”, „Utsav Jazz Festival” (New Delhi), „White Nights Jazz Festival” (St. Petersburg) i in.

Biorąc pod uwagę różnorodność, zasięg, jakość i ilość przedstawionych przez Habilitanta dokonań artystycznych – koncertów i nagrań płytowych należy uznać jego działalność artystyczną za znaczącą i wyraźnie zaznaczoną w polskiej kulturze muzycznej. Dorobek artystyczny Habilitanta mieści się z nadmiarem w ramach wymagań stawianych w postępowaniach o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Działalność pedagogiczna:

Od 2007 roku Pan Łukasz Żyta jest wykładowcą klasy perkusji na Wydziale Instrumentalnym w Katedrze Muzyki Współczesnej Jazzu i Perkusji w Akademii Muzycznej w Krakowie. W roku 2012 uzyskał stopień Doktora Sztuk Muzycznych i od roku 2013 pracuje na stanowisku Adiunkta. Jego działalność pedagogiczna nie ogranicza się tylko do pracy w Akademii Muzycznej. Był wykładowcą perkusji na najstarszych w Polsce Międzynarodowych Warsztatach Jazzowych w Chodzieży (2002), a także w Pradze (2004, 2005), Lesznie (2005, 2006, 2007) oraz Jaworkach (2014). Nie można pominąć jego wcześniejszej pracy dydaktycznej na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. Karola

Szymanowskiego w Katowicach oraz w Krakowskiej Szkole Jazzu i Muzyki Rozrywkowej.

Studenci oraz absolwenci jego klasy są aktywni na polskiej scenie jazzowej. Wielu z nich może pochwalić się nagrodami na krajowych i międzynarodowych konkursach jazzowych. Przykładowo: Patryk Dobosz jest laureatem 7 nagród, w tym 5 pierwszych nagród, Grzegorz Masłowski – 5 nagród, Piotr Budniak – 9 nagród, Grzegorz Pałka – 7 nagród, Maksymilian Olszewski – 7 nagród, Bartosz Szablowski – dwie nagrody indywidualne, Paweł Nowak dwie i Kacper Kaźmierski cztery. Jakość i ilość tych nagród dobitnie świadczy o umiejętnościach dydaktycznych Habilitanta.

OCENA DZIEŁA ARTYSTYCZNEGO

Wskazaniem dziełem artystycznym jest płyta CD zatytułowana:

Kuba Więcek Trio - „Another Raindrop”

Wykonawcami są:

Kuba Więcek – saksofon altowy i sopranowy

Michał Barański – kontrabas

Łukasz Żyta – perkusja

Płyta zawiera trzynaście utworów:

1. Szkodnik
2. Rhythm of Life
3. The Wheels You Can't Stop (Although You Try)
4. Who is the Monkey in Here
5. Out from the Dark
6. Another Raindrop
7. Dream About That Green Hill
8. Epilogue
9. Back Home Feeling
10. Pirate's Routine
11. Conception
12. Forest Creatures' Night Ritual (dedicated to Cz&A)
13. Naked Hymn for Equality

Utwory 1 – 10 i 12 – 13 są autorstwa Kuby Więcka, utwór 11 – Georga Shearinga. Nagrania dokonano w Studio S2 Polskiego Radia w Warszawie, w dniach 1, 2 września 2016 r. Reżyserem nagrania jest Michał Kupicz. Mastering wykonał Michał Rosicki, a płytę wydał Warner Music Polska w serii „Polish Jazz”, vol. 78, w roku 2017.

Muzyka prezentowana na płycie jest oryginalna, nosi znamiona autorskiej choć czasem trudno oprzeć się wrażeniu naśladowstwa

i umiejętnego korzystania z różnorodnych wpływów. Materiał płyty może stwarzać wrażenie odkrywania nowych obszarów muzycznych, lecz w większości wszystko było już powiedziane. Balansowanie na krawędzi różnych stylistyk jest często karkołomnym zadaniem i nie zawsze się udaje. Słuchając nagrań z tej płyty obawy takie znikają. Co więcej, wykonawcy nie boją się stosowania środków improwizacyjnych, które mogłyby zostać ocenione negatywnie. Pozwalają sobie na imitacje i naiwności, lecz łagodzą ich wydźwięk następującymi po nich wspaniałymi, poważnie traktowanymi frazami. Wszystko odbywa się z wielkim poszanowaniem dla jakości dźwięku. Pominę dalsze opinie na temat wartości kompozycyjnych utworów, a przejdę do najbardziej interesującej części związanej z grą perkusisty. Najmocniejszą stroną tej płyty jest niezwykle kreatywna praca sekcyjna. Wkład w dzieło muzyczne basisty i perkusisty jest niewątpliwie znaczący i twórczy. Muzycy realizując założenia muzyczne kompozytora tworzą materiał pełen emocji i muzycznych kolorów. Wzajemna współpraca, interakcja muzyków, niezwykła narracja muzyczna budzą podziw. Jednocześnie cechy te świadczą o tym, że muzycy znają się i rozumieją doskonale. Zastanawiając się nad rolą perkusji w nagranych utworach muszę podkreślić jej równorzędne znaczenie w porównaniu z każdą z pozostałych dwóch partii, a to za sprawą wielkich umiejętności Habilitanta. Szeroka gama środków wyrazu, budowanie napięć, doskonała artykulacja, jego (jak już wspomniałem) kreatywność i reakcja na każdy dźwięk ukazują wyjątkowego artystę. W roli akompaniatora gra Habilitanta wyróżnia się inwencją, budowaniem wspólnej frazy, elastycznością i wsparciem rytmicznym. Zachwyca wycucie odmiennego charakteru każdego utworu. Jego warsztat instrumentalny pod względem technicznym i brzmieniowym jest absolutnie perfekcyjny. Cała płyta wyróżnia się dbałością o detale i barwą instrumentów tworząc różnorodny i ciekawy klimat.

Od strony realizatorskiej płyta nie budzi zastrzeżeń. Balans planów, uchwycenie brzmienia instrumentów są znakomite. Całość brzmi bardzo spójnie.

Uważam wskazane przez Habilitanta dzieło za znaczące nie tylko dla rozwoju dyscypliny artystycznej instrumentalistyka, ale także dla całej kultury muzycznej.

Konkluzja:

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji dokonania artystyczne i dydaktyczne Habilitanta stanowią niepozostawiający wątpliwości wkład

w dyscyplinę artystyczną instrumentalistyka. Wszystkie przedstawione w powyższej recenzji analizy i rozważania dowodzą, iż osiągnięcia Pana doktora Łukasza Żyty spełniają wymagania art. 16 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Dorobek artystyczny i i pedagogiczny doktora Łukasza Żyty przyjmuję.

Prof. dr hab. Krzysztof Przybyłowicz